

Wandelen in De Panne 21 april 2026

Moet er nog zand zijn?

Als kleine speelvogels speelden we graag in zeezand, we noemden het wit zand. Een parcours bouwen met banen, bergen en tunnels voor de marbels. Knickers waren een schat. We speelden "tourmalet". Hoe we aan dit zand geraakten? Bij ons hoefde je maar een halve meter diep te gaan om op wit zand te komen in onze grote tuin en boomgaard. We hadden

toen alle plezier van de wereld met 2 keren niets, om zo te zeggen. Nu regeert voor vele kinderen de GSM. Werd er een van de broers kwaad? Dan stampte die een deel van het parcours kapot. Maar niets dat zo gemakkelijk hersteld kon worden. En kinderruzies waren snel voorbij.

Moet er nog zand zijn? Heel vroeger werd de vloer bestrooid met zand om die te schuren. Ook om dit zand te laten liggen? Moet een krakende en kriebelende zandboel geweest zijn. Leurders gingen rond met de vraag: “*Moet er nog zand zijn?*” Je kan het ook gebruiken als je je verwondering of verrassing over iets wil uiten. Zand mag er zijn! Maar nog meer moet onze Neos-club er zijn. Voor al zijn vriendschapsversterkende activiteiten!

Voor een lentewandeling koos Neos Damme om een wandeling in het witte zand van de duinen van De Panne te maken. Herinneringen aan wit zand en het zeldzaam spelen op het strand maakten mij wat nostalgisch. De Panne ligt niet bij de deur. Het duingebied van het natuurreservaat De Westhoek, met aansluitend de Oosthoekduinen en het Calmeynbos ligt in het uiterste zuidwesthoekje van West-Vlaanderen. Zo heb je nog eens het gevoel van hoe groot West-Vlaanderen wel is. Met een natuur die alle provincies ons benijden: zee; strand, polder, natuur, heuvelland, kunststeden, nijverheid. Een uurtje rijden en dat zal sommigen wat hebben afgeschrikt om er naartoe te rijden. Toch waren we met 35 kranige wandel-lustige senioren. Ze stonden na een al bij al vlotte autorit reeds paraat om kwart voor twee. Waar gaan we dat schrijven? Wat een discipline. Enkelen waren er zelfs van in de voormiddag en hadden er een daguitstap van gemaakt. Velen waren ook samen gekomen. De brandstof is niet goedkoop en samen rijden is zoveel plezieriger.

Het weerzien is altijd hartelijk. En dan trekken we met Luc en Nadine op kop en de “taterende” groep langs de knooppunten. We komen wel niet in het natuurreserveaat De Westhoek, maar wel in even beschermd en waardevol duingebied. Misschien later voor een tweede wandeling naar De Westhoek? Daar wordt je wel niet beschut door struiken en bomen zoals in het Calmeynbos waar we nu door wandelen. Het natuurreserveaat zelf, daarover verder meer info, is een en al duin, klimmen en dalen, ploeteren door het rulle zand en dus meer afzien, zweten, maar daaraan heel veel deugd hebben. Het Calmeynbos nu, is ook een duingebied, bebost, met gemakkelijker begaanbare wandelpaden, met minder klimwerk en met een massa flora en fauna. Zelfs met rustbanken om eindeloos te genieten. Voor onze senioren al voldoende voor een (eerste) kennismaking.

Af en toe eens halt houden; iedereen moet immers mee kunnen. Het is heerlijk weer met een blauwe hemel. Niet te warm, niet te koud. Hoewel, de noordoosten wind bejegt ons toch maar koeltjes. Sommige leden hadden gedacht dat het aan zee heel koel zou zijn en hadden er zich op gekleed. Maar het viel mee.

Een deel is omheind voor Schotse highland runderen. Een sterk ras, dat winter en zomer buiten is en bestand is tegen guur weer. We kregen die wel niet te zien. Als ze mensen horen of zien maken ze zich uit de voeten. Of is het: uit de “hoeven”?

5,3 km. door glooiende duinen en soms wat ploeterzand was voldoende voor een kennismaking voor wie er nog niet was geweest. Maar op je eentje, of met een groepje, moet ook eens het natuureservaat De Westhoek doorploeteren. Neem er maar een dagje voor. Door de duinen, waar je je in de Sahara kan wanen, naar Bray Dunes net over de Franse grens, om langs de zee in iets gemakkelijker zand terug te komen. Moet je zeker eens doen.

Zitbanken zijn welgekomen voor een korte rustpauze. Terug op adem komen. Maar ook even een hoge duin op als uitkijkpost over het hele gebied, tot in Frankrijk en bijna ook de zee.

Iemand van de groep wees me erop dat, als je er echt op let, je zoveel vogelgeluiden kan horen. Ook van vogels die we thuis niet gewoon zijn. Het moet dan wel stil zijn om ze goed te horen. Nu worden ze overstemd door de “oudere” taterende “vogels” van onze wandeling.

Weet je, als je wandelt en babbelt, en af en toe van gezelschap verandert, af en toe eens rust, dan ben je zo weer aan het startpunt, aan het **provinciaal bezoekerscentrum de Duinpanne**. Een koele drank, bier of iets anders, kan daar dan zo'n deugd doen. De afwezigien hebben andermaal ongelijk. En het gaat niet alleen om het drankje dat door Neos Damme wordt aangeboden, maar om de warme gezelligheid samen met de Neos-vrienden, op het terras in de zon, met zich op onze kustnatuur. Bestaan er betere gelegenheden om samen gezellig ouder te worden? Met een grap, met een verhaal over vroeger of over een leeftijdskwaal, trots zijn op je vroeger werk en vooral op je kinderen en kleinkinderen, en gewoon samen ongestoord en gewoon “genieten”. Hoe zalig kan een activiteit van Neos-Damme toch zijn!

En daarna zegt men soms: moe en voldaan terug naar huis. Of toch nog niet want enkelen verlenen privé nog de dag met een etentje. Het zijn dagen waarop je intens kan genieten. Waarom ook niet. Er is nog tijd genoeg om in je zetel te zitten.

Reactie van een deelnemster:

Een zonnige gezonde wandeling in de duinen van De Panne met zicht op Franse grens en zicht op zee ! Een deugddoende drink op een zonovergoten terras in een leuke vriendenkring!

Wat info van de website van de website van het Agentschap Natuur en Bos en van De Panne

De Westhoek

Dit oudste natuurgebied aan onze kust ligt geprangd tussen De Panne en de Franse grens. Je geniet er als wandelaar van het indrukwekkende duinenlandschap van De Westhoek. Je kan er een Schots hooglandrund of konikpaard langskomen. Duinen in overvloed.

Het Vlaams natuureservaat De Westhoek strekt zich uit over bijna 350 hectare. In 1935 werd De Westhoek als landschap beschermd. In 1957 ontving het gebied als allereerste Vlaamse natuurgebied het statuut van staatsnatuureservaat. Samen met het aangrenzende Calmeynbos en de Krakeelduinen, de Oosthoekduinen en de Franse duinen van Le Perroquet vormt De Westhoek het grootste aaneengesloten duinmassief van onze kust. De Westhoek maakt deel uit van de gevarieerde en uitgestrekte Duinen en Bossen van De Panne.

Zeg niet zomaar duin

Zeg nooit zomaar 'zand' tegen een duin. Zeereepduinen, loopduinen, paraboolduinen, grijze en blonde duinen: het ene duin is beslist het andere niet. Met zeer uiteenlopende leeftijd, vorm en begroeiing van de verschillende duinzones. Min of meer evenwijdig met de kustlijn kun je verschillende 'gordels' onderscheiden: het strand, de voorduinen, de noordelijke pannengordel, het centrale stuifduin, de zuidelijke pannengordel en de binnenduinen. Die pannes hebben zich ontwikkeld tot een lappendeken van droge en vochtige duingraslanden en kalkmoerasjes met een unieke vegetatie. Het grote centraal loopduin, ook wel bekend als de Sahara, is een reusachtige zandmassa die zich onder invloed van wind van noordwest naar zuidoost heeft verplaatst. Momenteel vormt dat stuifduin, onder andere door veranderende klimaatfactoren en de afname van konijnen, zich om tot een half begroeid duin. Van op de 3 uitkijkpunten heb je een mooi beeld van het landschap!

Méér dan 400 soorten planten

In De Westhoek groeien meer dan 400 soorten planten. Ook heel wat bijzondere mossen, levermossen en korstmossen tieren welig in De Westhoek. De zeereepduinen zijn sterk onderhevig aan de invloeden van de wind, het verstuivende zand en het beukende zeewater. Daarom zijn die duinen aan de windzijde vrij kaal. Met soorten die weinig eisen stellen en een hoog zoutgehalte in de bodem kunnen verdragen.

Spotten van vogels

Stranden en duinen zijn een ware trekpleister voor diverse vogels. Vogelliefhebbers treffen in De Westhoek steeds een grote verscheidenheid aan.

Het Calmeynbos

Het Calmeynbos is een heerlijk wandel-, fiets- en paardrijbos van 66 hectare. Dit duinbos, herbergt een divers dier- en plantenrijk. Onder impuls van landbouwingenieur Maurice

Calmeyn startte men vanaf 1900 met de aanplanting van loof- en naaldbomen. Dit gebeurde om ecologische en om economische redenen. Omgevallen bomen blijven bewust liggen, want dood hout brengt leven in het bos! De Waterleidingmaatschappij Aquaduin bezit en beheert het westelijk deel van het Calmeynbos (46 hectare), samen met de daarop aansluitende Krakeelduinen (52 hectare).

De Oosthoekduinen

De natuurgebieden beginnen droger te worden waardoor het gevaar op brand groter wordt. De Oosthoekduinen vormen een 80 hectare groot duin- en bosgebied waar droge mosduinen en duingraslanden de toon zetten. Langsheen het schilderachtige Artiestenpad ontdek je de prachtige Duinzoom Oosthoek, één van de weinig intact gebleven duin-polder overgangen.

Zeg niet zomaar gras, mos en struiken. De droge mosduinen en duingraslanden van de Oosthoekduinen zijn plaatselijk bedekt met dwergplantjes zoals kandelaartje, muurpeper, duinsterretjesmos en verschillende korstmossen. Het duinroosje, veel variatie met een rijke mengeling van bloeiende sleedoorn, meidoorn, kardinaalsmuts en wilde liguster.

Vogels zoals de nachtegaal, grasmus, zwartkop en fitis vinden het fijn vertoeven in de Oosthoekduinen. De kleine parelmoervlinder fladdert er rond en de blauwvleugelsprinkhaan kun je hier ook vinden. Amfibieën zoals de Europees beschermde kamsalamander vinden een veilig onderkomen in de poelen.

De oude bosstrook langsheen de Duinzoom Oosthoek kent een rijke variatie aan olmen. Al gehoord van de gladde, ruwe, Hollandse en vooral de zeldzame fladderiep? In het duinzoomgebied, met afwisselend zandige en kleiige bodems en ijzerrijk grondwater, zijn soorten- en bloemrijke graslanden in volle ontwikkeling. De poelen en sloten bieden een onderkomen aan diverse moerasplanten en beschermde amfibieën zoals de kamsalamander en rugstreeppad.

Tekst: Will en citaten uit de website van het agentschap Natuur en Bos en van De Panne

Foto's: Bernadette, Myriam en Will